

BİR DƏRVIŞ VƏLİ VAR...

Dərviş dünyasından söz açıb mənə

Bu yazını elə-belə, necə deyərlər, olduğum əhvalda, düşündüyüm səviyyədə və nəhayət, tanıdığım aurada diktə edəcəm. Ona görə ki, barəsində söz açmaq istədiyim şeirlər və onun müəllifi mənim üçün yüzillikləri arxada qoyub və yeni-yeni yüzilliklərə də körpü salıbdı. Bu müəllif və onun şeirləri səpələnib iki yüzilliyin arasına. Hər yerdən görünür, hər yerdən boy göstərir və hər yerdə də bir növ qulaq söhbəti olur adamlarla. Elə bil yırıyış edib düşüb böyrüncə. Hara gedirsən gedir səninlə, harda dayanırsan orada o da dayanıb nəfəs alır. Və sənə öz dərviş dünyasının ilmələrindən danışmağa başlayır. O danışır, sən dinləyir və danışib dinləmə məqamında da qulaqlarında səslənən şeirin musiqisinə qoşulub təzələnirsən.

**Bu dünyanın yolları var,
Bir-birindən seçmək olmur.
Körpüsü var bu dünyanın,
Körpüsündən keçmək olmur.**

**Bulağı var bu dünyanın,
Min illərdi quruyubdu.
Bilinməyir hansı nəsil
Neçə əsr qoruyubdu.**

**Məzarı var bu dünyanın,
Unudulub başdaşı da...
Torpağında yatır hələ,
Bir gözəlin göz yaşı da...**

**O göz yaşı yuxuludu,
Gül meylli, gül qoxuludu.
Gəl əl vurma, qorxuludu,
Su götürər bu dünyanı...**

İndi siz deyın, toxunub bu dünyanı suya qırq etmək, o fəlakəti yaşamaq, boğulmaq yaxşıdı, yoxsa bu misraların müəllifinin dərviş dünyasında qonaq olmaq?!

Yəqin ki, sual çetindi, ona görə cavab vermirsiniz. Amma mən bu kitabın özündə o sualın cavabı olan misraları da görmüşəm...

**Hanı, uşaqların yovşan qoxusu,
Hanı, o günlərin dovşan yuxusu.
Daha xəyalımda yaşar çoxusu,
Dönüb xatirəyə yığılar hər gün.**

**Çəmən xalı tək naxışa dönüb,
Yolları da bir cüt baxışa dönüb.
Bəyaz gecələri yağışa dönüb,
Bir bulud ömrümdə sağalar hər gün.**

Bəli, bizim ömrümüz hardasa təkçə bəyaz yox, elə bütün gecələrin buludlarını xatırladır.

O buludlara ki, ağırlaş-ağırlaş üzü aşağı torpağa tərəf gəlir. Zənnimcə, şair Dərviş Vəli də elə bunu nəzərdə tutur, ona istinad edir.

Və dolayısıyla demək istəyir ki, sözə söykənən, sözə könül verən şairin bir bənzəri də dolmuş buluddu, yavaş-yavaş əriyib şeir olur. Çünki o, bir yerə sıgışmır.

**Gül açıb güllərim güllənən gündən,
Dil açıb kədərım dillənən gündən.
Kül olub küllüyüm küllənən gündən,
Bir yerə sıgmıram, sıgmıram, qağa.**

**Ömrümün yolları yığıldı bir gün,
Gözümdən qan kimi sağıldı bir gün.
Puç olub arzusu dağıldı bir gün,
Bir yerə sıgmıram, sıgmıram, qağa.**

**Məni bir sərcənin ahımı tutdu,
Qəlbim tutduğunu çətin untdu.
Məni ağac kimi dibdən qurutdu,
Bir yerə sıgmıram, sıgmıram, qağa.**

**Saçımın sığalı küləkdə qaldı,
İstəyim elə hey ürəkdə qaldı.
Xəlbirim ələlib ələkdə qaldı,
Bir yerə sıgmıram, sıgmıram, qağa.**

Bəli, bir yerə sıgmamaq şairin halal haqqıdı. Amma nədən sıgmamağını soruşmaq da oxucunun ixtiyarıdı. Ona görə də mən də soruşmaq istəyirəm:

- Nədən sığa bilmirsən bir yerə? Bəlkə bir sevdanı sinəndə çəke bilməməyinin dolayısı ilə etirafıdı bu? Axı sən yazırsan ki:

**Gözlerimdə gilələnib yaş olub,
Ürəyimdə bir göyerməz daş olub.
Dağdan ağır, ağır yükü qoşulub,
Bu sevdanı çəkəmmirəm sinəmdə.**

**Çəmən ömrüm daha bir də gül açmaz,
Qaya köksüm bir kimsəyə əl açmaz.
Daha könül qanadlanıb heç uçmaz,
Bu sevdanı çəkəmmirəm sinəmdə.**

Bax, bu misraların təsir dünyasında özünü toparlayıb ələ almaq istədiyim bir məqamda, yəni sənə əlavə bir sual vermək istədiyim anda özün məni qabaqlayırsan. Özünün dediyindən məlum olur bir sevdanı sinəndə niyə çəke bilməməyin. Axı sən bir dərvişsən yer üzündə! Bunu özün də etiraf etmişən.

**Sazam, sözüm deyişməyəm,
Amalında dəyişməyən,**

**Bu dünyaya uyuşmayan,
Bir dərvişəm yer üzündə.**

**Eh, nə deyim belə ömrə,
Yanıb, yanıb, dönüb kömrə,
Gözün aydın, Yunisi İmrə,
Bir dərvişəm yer üzündə.**

Deməli, bu etirafın təzəcə həzmində başlamışdım ki, bir də gördüm səsim bir az da yaxından gəldi. Özü də elə bir şəkildə gəldi ki, ovqatım da dəyişdi... başqa havaya kökləndim... başqa mənzərələr canlandı gözümün önündə. Axı sən yazmışsan ki:

**İlahi, bu qızlar tər çiçəkdilər,
Hissimi, duyğumu hara çəkдилər.
Zülfünə dolayıb dara çəkдилər,
Çəkдилər, çəkдилər, ay Dərviş Vəli.**

**Yamanca düşübdü işim tərsinə,
Neçə yol öldürdü səni tər, sinə.**

**Gah da Əzrayıl tək sənin köksünə,
Çökdülər, çökdülər ay Dərviş Vəli.**

**Əlindən aldılar yerlə göyünü,
Gör kimlər pisikib, kimlər öyünür.
Eşqin yollarında bu can öyünü,
Sökdülər, sökdülər, ay Dərviş Vəli.**

İnan ki, o mənzərənin içərisində, o duyğuların qanadında mən də göy üzünə çıxıb getmək istəyirdim. Bezdiyim, yorulduğum, cana yığıldığım bu Yer üzündən qopmağa bir bəhanə axtarırdım ki, sözünü kəmənd kimi atdın mənə tərəf.

**Bu yer günah içindədi,
Soruşma nə biçimdədi,
Karvanı öz köçündədi,
Yığış gedək, Dərviş Vəli,
Yığış gedək göy üzünə.**

**Dərd var nə mənən addadı,
Yandırıp, yaxıb oddadı.
Dur gedək, bağrım çatdadı,
Yığış gedək, Dərviş Vəli,
Yığış gedək göy üzünə.**

**Kim nə yapır, kim nə qurur,
Fikir vermə, itib qurur.
Göy üzündə qəbrin durur,
Yığış gedək, Dərviş Vəli,
Yığış gedək göy üzünə.**

Mən Dərviş Vəlinin, yəni şair dostum Vəli Xramçaylının seçilmiş əsərlərinin birinci cildiylə hal-əhval tutanda hiss etdim ki, bu yazını bir saata, bir günə yazıb bitirə bilməyəcəm. Çünki buradakı şeirlərin hamısı mənim yaşantılarımin yol yoldaşı, könül sirdaşıdı. Yol yoldaşından da, könül sirdaşından da hər məqamda ayrılmaq olmur. Yaxşısı budur, hələlik Dərviş Vəlinin mənə tərəf atdığı kəndirdən yapışb çıxıb gedim göy üzünə. Sonrasına orda baxarıq.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

